

Tunnustamiskonkurss Tartumaa Hea Tegu 2021 kandidaatide tutvustused

- **Vabaihenduste tegevuse toetaja 2021**

- **Vabaihenduse tegevuse toetaja 2021 tiitli sai Terminal Oil Grupp / AS Tartu Terminal**

Terminal Oil Grupp hoolib kogukonaliikmete heaolust, neile läheb see korda. Juba mitmeid aastaid on nad toetanud Kõrveküla Maanaiste Seltsi Miina poolt korraldatavaid üritusi. Selts on saanud nii kinkekaarte kütuseostuks Terminali jaamadest, auhindu nii Kiluvõileiva võistluseks kui ka erinevateks lastevõistlusteks.

Terminal on abi osutanud ka transpordi korraldamisega seltsi poolt organiseeritud väljasõitudel. Nii käidi näiteks Terminali reklaambussiga Võrumaal suitsusauna pärimusega tutvumas. Alati, kui abi küsitakse, tulevad nad vastu parimal võimalikul viisil. Ja hea meelega toetatakse kõiki kogukonnale korraldatud üritusi.

Tunnustasime veel:

- **Elva Vallavalitsus**

Elva Vallavalitsus on oluline osapool piirkonna tegevuste toetamises ja eestvedamises – toetatakse nii hästi toimivaid kogukondi kui ka lükatakse käima uusi algatusi. Elva Vallavalitsuse ja Elva Kultuurikeskuse ühise koostöö raames on juba alates 2018. aastast korraldatud Ettevõtjate Mentorklubi ürituste sarja, mille vastu huvi ei raue tänaseni.

See on suunatud nii juba tegutsevatele ettevõtjatele kui ka ettevõtlusest huvitatud kogukonna liikmetele, tuge uute, innovaatiliste lahenduste ja võimaluste leidmiseks piirkonnas, seahulgas koostöös kogukondadega, pakutakse läbi koolituste, seminaride, aruteluringide, kogemuste jagamise.

Koostöödki on tehtud väga paljude organisatsioonide, nende eestvedajate ja koolitajatega – nt AHHA keskusega, Tartu Rahvaulikooliga, OÜ-ga Brandmoon ja mitmete teistegagi.

- **Ilma projektita sündinud tegu 2021**

Ilma projektita sündinud tegu 2021 Kavastu rannaala korrastamine.

Kavastu on väike küla Luunja vallas, Emajõe kaldal. Muide, just Kavastu rannas asub Eesti ainus sajandivanuse käsitsi ringiaetava mehhanismiga praam, millega saab Emajõe ületada. Kavastu praami kõrval on väike rannariba, mis oli aga võssa kasvanud

ja peamiselt sobis vaid paatidele randumiseks ja kalameestele slipi kasutamiseks. Samas on see Kavastu rannaala kohalikele elanikele, eriti lastele ainsaks supluskohaks ja puhkealaks, mistõttu tuli rannaala muuta mõnusaks kohaks, kus kõigil on ruumi ja samas turvaline olla.

Kavastu elanik Iren Hansen tegigi 5. juulil üleskutse Kavastu rannaala korrastamiseks. Üleskutsele reageerisid mitmed Luunja valla elanikud ja ettevõtjad. Kokku aitasid rannaala korrastada 11 inimest, lisaks aitasid liiva kohale toimetada Mammut Element OÜ ja SA Luunja Varahaldus. Kopaga tuli appi ettevõtja Aivar Armulik. Samuti pakkus suurt tuge kohalik Tiigi talu noor peremees Henry-Heiki Ein.

Kui esialgu tundus, et tegemist on lihtsa väikese tööga, siis tegelikult kujunes sellest kahepäevane väga raske ja ohtlik ettevõtmine. Rannaala kordategemiseks kulus kokku 75 tonni liiva, 4 erinevat traktorit ja koppa, hulk rehasid ja labidaid, paat ning trimmer. Kõigepealt alustati Tarvo ja Ireni juhendamisel rannaala puhastamist võsast, pilliroost ja hundinuiadest. Kopp kaevas hulga muda koos hundinuiadega välja, kuid rannaala oli mudast pehme ja kopp vajus sügavale mutta, mistõttu oli tükk tööd ja tegemist, et kopp tervelt kätte saada, et see veevooluga jõkke ei läheks. Õnneks tööd ja tegemised kõik laabusid ja lõpptulemus oli väga ilus.

Lisaks ilusale rannaribale said kohalikud turvalise rannaala ja ei pea enam koos paatidega ujumiseks ja päevitamiseks kasutama ohtlikku kitsast slipiala. Tööd tehti kõik vabatahtlikkuse alusel ja kõigil oli üks ühine soov - teha rannaala korda, et oleks ilus ja turvaline ning lastel oleks piisavalt liiva losside ehitamiseks. See oli üks tõeline näide, kui on olemas soov ja tahe, siis üheskoos saab suuri ja vajalikke asju tehtud, vaja on vaid pealehakkamist ja eestvedajaid.

- **Aasta vabakondlane 2021**
- **Aasta vabakondlane 2021 on Mare Rajamäe.**

Mare on kõikide oma tööste toimetustega puudutanud valla elanikke, nii suuri kui väikeseid. Kolmkümne aasta jooksul juhtis ta Tõrvandi lasteaeda. Pensionile jäädes ei hakanud ta aga pensionipõlve vabadust niisama nautima. Mare asutas Kodukultuuri Seltsi Tõrvandi, mis liidab tänagi erivanuses inimesi, kellele on oluline käsitöö ja kodukultuuriga seonduva tallel hoidmine. Mare ettevõtmisel on Tõrvandi eakatel aktiivsed suhted ka teiste omavalitsuste eakatega. Ja muidugi ei unustanud Mare lapsi. Meie projektipõhises maailmas õppis Maregi selgeks projektitaotluste kirjutamise, ikka selleks, et luua lastele ja eakamatele inimestele koostegutsemise võimalusi. Mare ja tema naised on käinud koos lasteaia ja algkoolilastega nii matkadel kui õpetanud ka käsitööd. Mare muretses isegi trobikonna väikeseid kangastelgi, et lapsed seal kuduma õpetada, suure kangastelje taha lasteaialaps ju ei ulatu.

Juba üle viie aasta on Mare ja tema naised vabatahtlikuna kudunud kõikidele Kambja valda sündinud titadele papud. Sellest pühendumisest on kasvanud välja südamliku nimega üritus "Papupidu", kus Ülenurme Muusikakooli valges saalis saavad kord kvartalis volikogu esimees ja vallavanem tuttavaks vastsete väikeste vallakodanikega ning tunnustavad nende vanemaid.

Tunnustasime veel:

- **Mariets Steinberg.**

Tunnustus väärrib tema pühendumus. Ta on mitmeid kordi vabatahtlikult käinud abiks ja panustanud oma vaba aega ning energiat võitlusesse koroonaga. Ta läks 2020. aastal appi Saaremaale, kui maakond oli lukku pandud ja seal oli väga kõrge nakatumine. Kui 2021. aasta alguses oli Kastre valla hooldekodudes kriis, läks Mariets taas oma puhkuse ajast appi sealsele personalile. Igapäevaselt töötab ta TÜ Kliinikumi nn kriisikodus. Sinna paigutatakse haiglas positiivse diagnoosi saanud patsiendid. Olukord on muutumas taas keerulisemaks ja taas on ka tema panustamas rohkem kui ette nähtud. Võimaluse korral on ta alati abiks. Marietsi arvates peame me kõik ühiselt pingutama!

- **Sandor Tabo.**

Just tema eestvedamisel on valminud Ülenurme terviserada. Ta kaardistas piirkonna, koostas matkaraja skeemi ja alustas ise võsa raiumisega. Ta korraldas ka koristamise talgud, mille tulemusel muutus Ülenurme Poldrijärve ümbruse räämas ja võsaga kaetud ala mõnusaks vaba aja veetmise kohaks. Tema entusiasmi tulemusena kulgeb ümber Poldrijärve 5 kilomeetri pikkune tähistatud ja vahelduvad teekattega terviserada. Teekonnal paiknevate kraavide ületamiseks on paigaldatud kaks pontoonsilda. Lisaks leiab viiest Poldrijärve matkaraja looduskaunist punktist puust pingid, et saaks veelgi mõnusamalt aega maha võtta ja loodust nautida.

- **Kerli Püll.**

Kerli on noor naine, kolme väikse lapse ema, kes töötab täiskohaga koroonatestimispunktis ja omab koristusettevõtet. Lisaks panustab ta veel väga palju vabatahtlikuna.

Tunnustust väärrib tema panus Märka Meedikut üleskutse koordineerimisse. Kerli tegeles Lõuna-Eesti piirkonnaga, sealhulgas ka Tartu Kliinikumi, Lastekliiniku ja Tartu Kiirabi toetuseks saadetud annetuste edastamisega.

Kindlasti väärrib selline tegu riigi hetkeolukorra kõrval tunnustust. Kerli on inimene, kellele teiste heaolu on tähtsam enda omast. Ta ei eelda kunagi mingit tänu, tahab vaid head kõigile, kellel abi vaja.

- **Tartumaa mittetulundusühendus 2021.**

- **Tartumaa aasta mittetulundusühendus 2021 on Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Puhja Kogudus**

Mittetulundusühendus Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Puhja Kogudus on aastaid tööd teinud selle nimel, et Puhja oleks üks mõnus kodukoht enda elanikele ja et seal tegutseks aktiivne ja koostöine kogukond.

Viimastel aastatel on läbi viidud kolm projekti, mille abiga on restaureeritud Puhja kirik ja pastoraat. See aga ei tähendanud vaid hoonete korrastamist, vaid ka piirkonna elanike, nii oma valla kui ka ümberkaudsete, ja oluliste partnerorganisatsioonide kaasamist. Nii oli tegevusse kaasatud näiteks Usuteaduse Instituut, Tartu Kõrgem Kunstikool, Puhja kool, Puhja lasteaed, Muinsuskaitseamet, Pirita Kloostri Sõbrad ja Tallinna Tehnikaülikooli tudengid.

Sellest loetelust nähtub, kui oluliseks ja edasiviivaks jõuks peab Puhja Kogudus koostööd ja lisaks ka noorte kaasamist. Noorte panus seisnes näiteks näituse programmi koostamises ja restaureerimises, mille eest vastutasid Tartu Kõrgema Kunstikooli õpilased, lisaks valmistasid TTÜ tudengid Puhja kirikust 3D mudeli ja said nii omakorda praktika tunde. Korda tehtud kultuurimälestis on ka oluline turismiobjekt ja kontserdipaik, mängides seega olulist rolli kultuuriloos, laste ning noorte haridustees, omaalgatuslikus tegevuses ja kodukandi väärtustamises. Ruume saab kasutada mitmeotstarbeliselt - alustades näituse- ja kontserdiruumist kuni vajadusel kriisiabipaigani.

Puhja Kogudus on andnud ka suure sotsiaalse panuse kogukonda. Läbi erinevate projektide on nad pakkunud abi raskustes peredele ja teistele abivajajatele, aidanud kaasa laste ja noorte silmaringiavardamisse, seda näiteks läbi koduloomuuseumi rajamise, tudengitele praktikakohtade pakkumise kui ka õpilaste kunstinäituste avamisega.

Tunnustasime veel:

- **Veeriku Selts**

Veeriku Selts on Tartu linna asumiseltsidest üks nooremaid, asutatud 2020. aasta sügisel – lisaks kogukonna kaasamise tavapärasele väljakutsetele on nad pidanud juba rinda pistma ka piiratud tingimuste raames tegutsemiste väljakutsetega.

Kuid sellele vaatamata on nad aktiivselt tegutsetud ja lisaks tuntusele oma linnaosa inimeste seas teatakse neid juba ka laiemalt. Erinevad sündmused – olgu selleks Veeriku avatud aedade päev või vastlapäeva tähistamine – on kokku toonud erinevas vanuses inimesi ning ka lemmikloomade peale on juba jõutud mõelda.

Veeriku seltsi eestvedajad osalevad ka Tartu linna asumiseltside tegevuses ning huvi tuntakse teiste tegevuste vastu.

- **Mittetulundusühing Tartu Maheaed**

Mittetulundusühendus Tartu Maheaed väärib tunnustamist, kuna tema areng on olnud väga tempokas ja julge. On võetud suurelt ette ja nendele ootustele on ka vastatud. Tänu loodud ühendusele saavad liikmetest aiandushuvilised ja maaharijad enda oskusi rakendada ja seeläbi ka meelt parandada. Ettevõtmise kogukondlik aspekt peitub rohkes ühistöös. Piiratud pinnal, hulk erinevaid inimesi koos, loomas ja lootmas sarnast tulemust – see on suurepärase keskkond õppimaks paremini tundma oma kogukonda ja leidmaks uusi koostöövõimalusi.

- **MTÜ Mäksa Kolhoos**

MTÜ Mäksa kolhoosi noorte- ja ka täiskasvanute tehnikaringi tegevus 2021. aasta jooksul on oluliselt suurendanud ja mitmekesistanud piirkonnas noorte ja täiskasvanute huvitegevust. Vabaühenduse eestvedamisel on loodud tingimused ja tööle hakanud igapäevane tehnikaring, mis on mõeldud noortele. Tihedat koostööd tehakse koolide ja noortekeskustega ja ringis käivad peale oma valla noorte ümberkaudsetki.

Eelnevate aastate jooksul on nad oma jõududega valmis saanud ruumid, kus saab mõnusalt ka talvetingimustes tehnikaringi tegevust jätkata. Juhendaja eestvedamisel saavad noored poisid ja tüdrukud esimese kokkupuute tehnikaga.

Samuti on koondunud töökoja ümber piirkonna tehnikahuvilised mehed ja naised. Täiskasvanud, kaasates oma tehnikaringi juurde lapsed ja noored, teostavad nn mitteformaalset õpet eneseteadmata. Nad on eeskujuks noortele ja kasvatavad neis soovi ise oma kätega luua. Nii kasvavad neist meie nutikad ja tehnikahuvilised täiskasvanud. Samuti saavad algatusest abi ka ümberkaudsed elanikud, kui iseenda nutikusest või ka mõnest tööriistast oma jalgratta, muruniiduki või muu kodumasina remontimisel puudu jääb.

2021. aastal korraldas MTÜ Mäksa kolhoos ka Melliste perepäeva, mille eesmärgiks oli kogukonna tihedamale suhtlemisele kaasa aitamine ja elanikkonna aktiveerimine. Kokkuvõtvalt, MTÜ Mäksa kolhoos on oma tegevusega kaasa toonud olulise positiivse muutuse piirkonnas ja suurendanud õpihuvi nii noortes kui ka täiskasvanutes.

- **MTÜ Kõrveküla maanaiste selts Miina**

Kõrveküla on suur alevik Tartu vallas, samas puudub seal koht, kus edendada kultuuritegevust – pole rahvamaja, kultuurikeskust ega noortekeskust. Siiski tuleb tõdeda, et kogukond elab ja seda suuresti Miina tublide ja ettevõtlike naiste eestvedamisel. Päril pikalt on kestnud juba aeg, kus paljud kultuuritegevused on olude tõttu ära jäänud. Miina selts ei ole aga alla vandunud, nad on pakkunud nii kogukonnale kui ka lähedal asuvatele Vahi aleviku ja Tila küla elanikele kokkusaamise võimalusi, kohendades need oludele vastavaks.

Vabariigi aastapäevale pühendatud Kiluleiva võistlus oli sel aastal eriti menukas ja rohke osalejate arvuga, lisaks veel traditsiooniline Eesti Vabariigi matk. Suve hakul koostöös

Miinaga kutsuti ellu täiesti uus kolme asumi kogukonnapäev – Hoovifestival, mis samuti läks sedavõrd edukalt, et tuleb järgmisel aastal jälle kordamisele. Augustikuus toodi Miina eestvedamisel Kõrveküla paisjärve kaldale Vabaõhukino.

Miina tegevus praegusel ajal on eriti oluline, sest see puudutab inimeste vaimse tervise hoidmist. Kõrveküla Maanaiste Selts Miina hoiab kogukonda ja hoiab kultuuri!

- **Tartumaa Arendusseltsi eriauhind kõige innovaatilisem kogukonnaprojekt**

- Tartumaa Arendusseltsi kõige innovaatilisema kogukonnaprojekti tiitli saab mittetulundusühenduse Tartumaa Noortekogu projekt „**Noortevolikogu igasse Tartumaa valda**“.

Leader-programmist toetuse saanud projekt koondas igast Tartumaa vallast aktiivsed noored vanuses 12-26, et koostöös mentori ja kohaliku noorsootöötajaga luua aktiivne noortevolikogu. Projekti tulemusena on Tartumaal kaheksa toimivat noortevolikogu, kes tegutsevad nüüd iseseisvalt, kuid vajadusel toetab neid ka kohalik tugiisik – noorsootöötaja või kooli huvijuht. Ei ole kahtlustki, et kohalikud noortevolikogud panustavad oma innovaatiliste ettevõtmistega kohaliku valla arengusse ja seisavad nüüd paremini ka noorte huvide eest.

Parimate välja valimise töös osalesid Tartu Ärinõuandla, Tartumaa Omavalitsuste Liidu, Kodukant Tartumaa ja Tartumaa Arendusseltsi esindajad. Aitäh nendele organisatsioonidele pikaaegse ja sisuka koostöö eest! Kahtlemata ei olnud komisjoni töö kerge, kuid vahel on vajalik otsustada ning selleaastased laureaadid said välja valitud.

Siiralt ja südamest soovime kõigile esitatud jõudu ja jaksu edaspidiseks. Aitäh, et olete olemas ja märkate ja hoolite! Jätkugu seda sära silmadesse ja head südant veel paljudeks aastateks!